

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LICENCIJUOTŲ SANDĖLIŲ IR SANDĖLIAVIMO DOKUMENTŲ
ĮSTATYMAS**

2002 m. liepos 5 d. Nr. IX-1046
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas reglamentuoja licencijuotų sandėlių veiklos sąlygas, prekių sandėliavimo juose tvarką, prekių priėmimo į licencijuotą sandėlį, išdavimo, sandėliavimo dokumentų išdavimo, perleidimo, reikalavimų, pagrįstų atitinkamais sandėliavimo dokumentais, tenkinimo sąlygas ir tvarką, kitas sandėliavimo dokumentų turėtojų teises ir pareigas.

2. Šis Įstatymas netaikomas sandėliams, kurie vykdo intervencinius pirkimus ir kitas intervencines priemones.

3. Kitų įstatymų normos šio Įstatymo reglamentuojamiems santykiams taikomos tiek, kiek jų nereglamentuoja šis Įstatymas ir Civilinis kodeksas.

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Licencijuotas sandėlis** (toliau – **sandėlis**) – Lietuvos Respublikos įmonė arba užsienio įmonės filialas, ūkininkas, turintis licenciją šio Įstatymo nustatyta tvarka verstis sandėlio veikla.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1562](#), 2003-05-20, Žin., 2003, Nr. 52-2313 (2003-05-30), i. k. 1031010ISTA0IX-1562

2. **Sandėlio veikla** – sandėliavimo veikla, apimanti šiame Įstatyme nustatytų prekių priėmimą, saugojimą, išdavimą ir būtinų paslaugų teikimą saugomų prekių kokybei išsaugoti, taip pat sandėliavimo dokumentų išdavimą ir jų priėmimą.

3. **Sandėliuojamos prekės** – prekės, nurodytos šio Įstatymo 3 straipsnyje.

4. **Prekių kokybė** – teisės aktų nustatyta prekių savybių visuma, leidžianti jas naudoti pagal esamą ar numatomą paskirtį.

5. **Sandėliavimo dokumentai** – paprastas sandėliavimo liudijimas, dvigubas sandėliavimo liudijimas ir kiekviena jo dalis – sandėliavimo liudijimas bei įkeitimo liudijimas. Šie liudijimai yra vertybiniai popieriai, išduodami šio Įstatymo nustatyta tvarka.

6. **Paprastas sandėliavimo liudijimas** – pareikštinis dokumentas, suteikiantis teisę jį pateikusiam asmeniui atsiimti prekes iš sandėlio.

7. **Dvigubas sandėliavimo liudijimas** – nuosavybės teisę patvirtinantis dokumentas, suteikiantis teisę disponuoti sandėlyje saugomomis prekėmis.

8. **Sandėliavimo dokumentų turėtojas** – paprasto sandėliavimo liudijimo, dvigubo sandėliavimo liudijimo ar atskiros jo dalies savininkas arba kitas asmuo, šio Įstatymo nustatytais atvejais turintis tokį dokumentą.

9. **Prekių savininkas** – paprasto sandėliavimo liudijimo, dvigubo sandėliavimo liudijimo ar atskiros jo dalies – sandėliavimo liudijimo – turėtojas.

10. **Indosamentas** – perduodamasis įrašas sandėliavimo dokumento antroje pusėje arba jo pratąsoje, patvirtinantis visų teisių pagal sandėliavimo dokumentą perdavimą kitam asmeniui.

11. **Pavedimo indosamentas** – indosamentas, kuriame yra įrašas „kaip įgaliotasis“.

12. **Indosantas** – asmuo, darantis sandėliavimo dokumento antroje pusėje arba jo pratęsoje perduodamąjį įrašą.

13. **Indosatas** – asmuo, kurio naudai sandėliavimo dokumento antroje pusėje arba jo pratęsoje padarytas perduodamasis įrašas.

14. **Prekių sandėliavimo taisyklės** – įmonės parengtos ir šio Įstatymo nustatyta tvarka tvirtinamos prekių sandėliavimo sąlygos, pagal kurias įmonė gali verstis sandėlio veikla.

15. **Sandėlio rejestras** – įrašų sistema, apimanti sandėliuojamų prekių ir sandėliavimo dokumentų rejestrus.

16. **Sandėliuojamų prekių rejestras** – įrašų sistema, rodanti prekių, priimtų saugoti, judėjimo ir kokybės pokyčių apskaitą.

17. **Sandėliavimo dokumentų rejestras** – įrašų sistema, rodanti paprastų sandėliavimo liudijimų ir dvigubų sandėliavimo liudijimų išdavimą, taip pat reikalavimų, pagrįstų šiais sandėliavimo dokumentais, tenkinimo apskaitą.

18. **Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondas** (toliau – kompensavimo fondas) – pinigų fondas, skirtas apsaugoti prekių savininkų turtinius interesus ir komercinių bankų ar kitų kredito įstaigų reikalavimo teises, kylančias iš kreditavimo santykių, nuo prekių netekimų ar sugedimų, kurių neatlygina sandėlis ir (ar) draudimo įmonė.

3 straipsnis. Sandėliuojamos prekės

1. Pagal šį Įstatymą sandėliuojamos šių rūšių prekės:

- 1) varpinių ir ankštinių augalų grūdai, įskaitant kukurūzus;
- 2) aliejinių augalų (rapsų, linų) grūdai, jų sėklos (sėmenys);
- 3) daugiamečių ankštinių ir varpinių žolių sėklos;
- 4) daržovės;
- 5) vaisiai;
- 6) kitos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos prekės.

2. Prekės turi būti sandėliuojamos atskirai pagal jų rūšis, numatomą vartojimo būdą ir kokybines savybes, vadovaujantis šiuo Įstatymu ir Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintais teisės aktais.

ANTRASIS SKIRSNIS SANDĖLIAI

4 straipsnis. Teisės verstis sandėlio veikla suteikimas

1. Verstis šiame Įstatyme numatyta sandėlio veikla leidžiama tik toms įmonėms ar tiems užsienio įmonių filialams, ūkininkams, kurie turi Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos (toliau – licenciją išduodanti institucija) išduotą licenciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1562](#), 2003-05-20, Žin., 2003, Nr. 52-2313 (2003-05-30), i. k. 1031010ISTA0IX-1562

2. Sandėlio veiklos licencijavimo taisyklės šio Įstatymo apibrėžtai sandėlio veiklai (toliau – licencijavimo taisyklės) tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Sandėlis, sukūręs papildomus prekių sandėliavimo pajėgumus, gali pradėti juos naudoti tik pakartotinai gavęs licenciją licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Reikalavimai licencijai gauti

1. Licencija išduodama įmonei arba užsienio įmonės filialui, ūkininkui pagal jų rašytinį prašymą. Prašymo turinys ir dokumentai, reikalingi licencijai gauti, nustatomi licencijavimo taisyklėse. Už licencijos išdavimą mokama Rinkliavų įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1562](#), 2003-05-20, Žin., 2003, Nr. 52-2313 (2003-05-30), i. k. 1031010ISTA0IX-1562

2. Licencija išduodama įmonei arba užsienio įmonės filialui, ūkininkui, jeigu:

- 1) įmonė arba užsienio įmonės filialas, ūkininko ūkis yra įregistruoti Lietuvos Respublikoje įstatymų nustatyta tvarka;
- 2) jie pagal Įmonių bankroto įstatymą nėra nemokūs;
- 3) jie yra tinkamai pasirengę prekių sandėliavimo veiklai vykdyti, nuosavybės, nuomos arba panaudos teise valdo nekilnojamąjį turtą, tinkamą prekėms sandėliuoti, ir yra apsirūpinę reikiama laboratorine įranga prekių kokybiniais rodikliais nustatyti;
- 4) jų viso turto vertė yra pakankama prievolėms, kylančioms iš sandėlio veiklos, vykdyti;
- 5) jie yra apsidraudę pagal šio Įstatymo 7 straipsnio 2 dalies reikalavimus;
- 6) jie atitinka kitus šio Įstatymo nustatytus reikalavimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1562](#), 2003-05-20, *Žin.*, 2003, Nr. 52-2313 (2003-05-30), i. k. 1031010ISTA0IX-1562

3. Pagal šio straipsnio 2 dalies 3 punktą įmonė laikoma tinkamai pasirengusia prekių sandėliavimo veiklai vykdyti, jei prekių sandėliavimo sąlygos atitinka techninius, technologinius ir kitus šio Įstatymo ir Vyriausybės įgalios institucijos gamybiniais pastatams (statiniams) nustatytus specialiuosius reikalavimus: prekių sandėliavimui skirtos talpyklos, įrengimai ir instaliacijos, taip pat procedūros, taikomos priimant, sandėliuojant ir išduodant prekes, turi nepakenkti prekių išsaugojimui, jų kokybei, užtikrinti tinkamą prekių kiekio ir kokybės identifikaciją bei patikrą.

4. Pagal šio straipsnio 2 dalies 4 punktą viso turto vertė yra pakankama prievolėms, kylančioms iš sandėlio veiklos, vykdyti, jei ji yra ne mažesnė už sumą, gautą pageidaujamų sandėliuoti prekių rūšių sandėliavimo pajėgumus (tonomis) padauginus iš tos prekės rūšies normatyvinės kainos, kuri yra patvirtinta Vyriausybės įgalios institucijos.

6 straipsnis. Prekių sandėliavimo taisyklės

1. Prekių sandėliavimo taisyklės yra neatsiejama prekių sandėliavimo sutarties dalis. Tiek sandėlis, tiek prekių savininkas neturi teisės nukrypti nuo šių taisyklių, išskyrus šio ir kitų įstatymų nustatytas išimtis. Prekių sandėliavimo taisyklės yra pateikiamos licenciją išduodančiai institucijai ir tvirtinamos kartu su licencija.

2. Prekių sandėliavimo taisyklėse turi būti nustatyta:

- 1) prekių, priimamų saugoti į sandėlį, aprašymas. Jame turi būti nurodyti priimamų prekių kokybės reikalavimai, taip pat minimalūs priimamų sandėliuoti prekių kiekiai;
- 2) prekių priėmimo į sandėlį sąlygos ir tvarka;
- 3) sandėliuojamų prekių laikymo sąlygos, taip pat prekių kiekio ir kokybės nustatymo metodai, tarp jų natūralaus svorio sumažėjimo per nustatytą laikotarpį metodas, atsižvelgiant į prekių pobūdį, kiekio ir kokybės apskaitą;
- 4) informacija apie sandėlio nekilnojamojo turto, kuriame saugomos prekės, ir jame saugomų prekių draudimą;
- 5) sandėliuojamų prekių perleidimo ir išdavimo iš sandėlio sąlygos ir tvarka;
- 6) apibūdintos privalomos ir neprivalomos paslaugos;
- 7) prekių saugojimo ir paslaugų, susijusių su prekių kokybės pagerinimu ir jų išsaugojimu (džiovinimas, valymas, rūšiavimas, mėginių ėmimas ir kt.), tarifai;
- 8) paprasto sandėliavimo liudijimo ir dvigubo sandėliavimo liudijimo išdavimo ir priėmimo sąlygos bei tvarka;
- 9) informacijos, esančios sandėlio rejestre, taip pat informacijos apie prekes, nurodytas sandėliavimo dokumente, teikimo tvarka.

3. Prekių sandėliavimo taisyklėse gali būti ir kitų nuostatų, neprieštarujančių šiam ir kitiems įstatymams.

4. Prekių sandėliavimo taisyklės įsigalioja pradėjus galioti licencijai.

5. Sandėlis privalo kitai prekių sandėliavimo sutarties šaliai sudaryti tinkamas sąlygas susipažinti su prekių sandėliavimo taisyklėmis.

6. Pakeitus prekių sandėliavimo taisykles, turi būti pakartotinai gaunama licencija.

7 straipsnis. Sandėlio pareigos

1. Sandėlis privalo sudaryti prekių sandėliavimo sutartį su bet kuriuo asmeniu, kai šis kreipiasi, išskyrus šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patvirtintas išimtis (viešojo sutartis). Sandėlis neturi teisės susieti prekių sandėliavimo sutarties sudarymo su paslaugų siūlomoms priimti sandėliuoti prekėms teikimo sąlyga, išskyrus atvejus, kai tai yra būtina dėl tinkamo prekių išsaugojimo ir tokie apribojimai taikomi visais atvejais ar yra įprasta sandėlių veiklos praktika.

2. Sandėlis, kuriame sandėliuojamos prekės, apdraudžia savo turtą nuo gaisro, sprogimo, trečiųjų asmenų neteisėtos veiklos ir gamtinių jėgų sumai, ne mažesnei negu viso draudžiamo turto atkuriamoji vertė. Licencijos galiojimo metu sandėlis taip pat turi turėti civilinės atsakomybės draudimą.

3. Sandėlis privalo ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki sandėlio veiklos nutraukimo raštu įspėti apie tai licenciją išdavusią instituciją bei vykdyti kitus šio ir kitų įstatymų nustatytus reikalavimus. Iki to laiko sandėlio prisiimti įsipareigojimai pagal sandėliavimo sutartis turi būti tinkamai vykdomi.

8 straipsnis. Sandėlio teisės ir jų apribojimai

1. Prekės, priimtose saugoti pagal dvigubą ar paprastą sandėliavimo liudijimą, turi būti saugomos atskirai nuo kitų prekių.

2. Sandėlis turi teisę bendroje talpykloje saugoti kelių savininkų tos pačios rūšies ir kokybės prekes, priimtas saugoti pagal paprastus ar dvigubus sandėliavimo liudijimus. Išduodant iš sandėlio bendros talpyklos savininkui priklausantį prekių kiekį, kitų prekių, sandėliuojamų toje talpykloje, savininkų sutikimo nereikia.

3. Sandėlis neturi teisės atsisakyti priimti saugoti prekes, kurios gali būti sandėliuojamos bendroje talpykloje, jeigu prekių sandėliavimo pajėgumai yra pakankami ir siūlomos priimti sandėliuoti prekės yra tinkamos sandėliuoti ir parduoti. Sandėlis privalo atsisakyti priimti sandėliuoti prekes, jeigu jos dėl kokybės reikalavimų neatitikimų gali pakenkti kitoms sandėliuojamoms prekėms.

4. Sandėlis negali priimti sandėliuoti prekių, kurioms disponavimo teisės yra apribotos ar į kurias yra nukreiptas išieškojimas, išskyrus atvejus, kai sandėlis apie nuosavybės teisių apribojimus arba apie tai, kad į prekes yra nukreiptas išieškojimas, nežino ir negali žinoti, taip pat išskyrus kitų įstatymų nustatytas išimtis.

5. Sandėlis turi ir kitų šio ir kitų įstatymų nustatytų teisių.

9 straipsnis. Sandėliuojamų prekių sulaikymo teisė

1. Jei prekių savininkas iš anksto neapmoka prekių saugojimo, taip pat paslaugų, susijusių su prekių kokybės išsaugojimu ir (ar) pagerinimu, padarytų išlaidų, sandėlis, išduodamas atitinkamą sandėliavimo dokumentą, turi jame nurodyti pinigų sumą, būtiną apmokėti prekių sandėliavimo laikotarpiu, nurodytu sandėliavimo dokumente, ir tą pačią pinigų sumą įrašyti į sandėliavimo dokumentų rejestrą.

2. Sandėlis turi teisę sulaikyti sandėliavimo dokumente nurodytas prekes, kol bus apmokėtos visos šio straipsnio 1 dalyje nurodytos išlaidos.

10 straipsnis. Sandėlio rejestras

1. Sandėlis privalo tvarkyti sandėlio rejestrą, atskirą nuo kitų sandėlio apskaitos dokumentų ir sandėlio sąrašų.

2. Kaip tvarkyti sandėlio rejestrą, nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

3. Sandėlis privalo įsteigti sandėlininko pareigybę. Sandėlininku įdarbinamas asmuo turi atitikti licencijavimo taisyklėse nustatytus reikalavimus. Sandėlininkas daro reikiamus įrašus sandėlio registre.

4. Sandėlio rejestro duomenys yra laikomi sandėlio komercine paslaptimi. Prekių savininkui ar atskiros dvigubo sandėliavimo liudijimo dalies turėtojui pareikalavus, sandėlis privalo pateikti

visą reikiamą sandėlio rejestro informaciją, susijusią su atitinkamu sandėliavimo dokumentu, taip pat informaciją apie prekes, nurodytas atitinkamame sandėliavimo dokumente.

11 straipsnis. Sandėlininkas

1. Sandėlis kartu su prašymu licencijai gauti pateikia sandėlininko duomenis.
2. Reikalavimai sandėlininkui nustatomi licencijavimo taisyklėse.
3. Kai paskiriamas naujas sandėlininkas, apie tai ne vėliau kaip per 15 dienų pranešama licenciją išdavusiai institucijai.
4. Su sandėlininku yra sudaroma visiškos materialinės atsakomybės sutartis. Sandėlininkas pagal visiškos materialinės atsakomybės sutartį yra atsakingas už saugomas prekes.

12 straipsnis. Sandėlio veiklos priežiūra

1. Licenciją išduodanti institucija ne rečiau kaip kartą per metus privalo atlikti sandėlio veiklos patikrinimą, siekdama nustatyti, ar sandėlis laikosi šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų.
2. Licencijas išduodančios institucijos darbuotojai, vykdydami šio straipsnio 1 dalyje nustatytą veiklą, turi teisę nekliudomi įeiti į sandėlį, paimti sandėliuojamų prekių mėginius, susipažinti su visais patikrinimui reikalingais dokumentais, taip pat kitas teisės aktų nustatytas teises.
3. Licencijos sąlygų laikymosi priežiūros tvarka, taip pat licencijos galiojimo sustabdymo bei panaikinimo atvejai nustatomi licencijavimo taisyklėse.

13 straipsnis. Kompensavimo fondas

1. Siekiant užtikrinti komercinių bankų ir kitų kredito įstaigų reikalavimo teises, atsirandančias iš kreditavimo santykių, taip pat sandėliuojamų prekių savininkų interesus dėl galimų prekių netekimų ar sugedimų, kurių neatlygins sandėlis ir (ar) draudimo įmonė, yra sudaromas Kompensavimo fondas. Sandėlis privalo dalyvauti sudarant Kompensavimo fondą.
2. Kompensavimo fondo sudarymo, administravimo tvarką, nuostatus ir jį administruojančią instituciją tvirtina Vyriausybė.
3. Kompensavimo fondo lėšos:
 - 1) sandėlių (narių) pradiniai įnašai ir įmokos;
 - 2) pajamos, gautos iš Kompensavimo fondo lėšų investavimo į vertybinius popierius, arba palūkanos iš depozitų;
 - 3) Žemės ūkio ministerijos administruojamos Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšos;
 - 4) kitos teisėtai įgytos lėšos.

14 straipsnis. Sandėlių sąrašo sudarymas

Licenciją išduodanti institucija sudaro sandėlių, kurių veiklai vykdyti išduotos licencijos, sąrašą. Šiame sąraše sandėliai eilės tvarka registruojami, nurodomi jiems išduotų licencijų numeriai, informacija apie prekių sandėliavimo taisykles, sandėlininkus, jų paskyrimą ir atleidimą, taip pat kiti licencijavimo taisyklėse nustatyti duomenys.

TREČIASIS SKIRSNIS

PREKIŲ PRIĖMIMAS IR IŠDAVIMAS. SANDĖLIAVIMO DOKUMENTAI

15 straipsnis. Sandėliavimo dokumentų išdavimas

1. Sandėliavimo dokumentus gali išduoti tik sandėlis, vykdamas sandėlio veiklą šio Įstatymo nustatyta tvarka.
2. Prekių sandėliavimo sutartis įforminama sandėliavimo dokumentu.
3. Sandėlis privalo išduoti prekių savininkui dvigubus sandėliavimo liudijimus arba paprastus sandėliavimo liudijimus tuoj po prekių priėmimo saugoti.

4. Prekių savininkui pareikalavus, sandėlis privalo jam išduoti dvigubus sandėliavimo liudijimus arba paprastus sandėliavimo liudijimus kiekvienai sandėliuojamų prekių partijai atskirai, o jeigu su tokiu reikalavimu kreipiasi dvigubo sandėliavimo liudijimo arba paprasto sandėliavimo liudijimo turėtojas, sandėlis taip pat privalo išduoti naujus sandėliavimo liudijimus atskiroms sandėliuojamų prekių partijoms mainais į anksčiau išduotus toms prekių partijoms dvigubus sandėliavimo liudijimus arba paprastus sandėliavimo liudijimus.

5. Draudžiama išduoti tokius sandėliavimo liudijimus, kuriuose būtų nurodyta keletas prekių rūšių arba tos pačios rūšies prekės su skirtingomis kokybės charakteristikomis.

6. Užpildytas dvigubas sandėliavimo liudijimas arba paprastas sandėliavimo liudijimas įteikiamas prekių savininkui arba jo įgaliotam atstovui tik padarius numatytą šiame Įstatyme būtinų rekvizitų ir žymų įrašus dvigubame sandėliavimo liudijime arba paprastame sandėliavimo liudijime, taip pat įregistravus šiuos liudijimus sandėlio rejestre ir suteikus jiems atitinkamą rejestro eilės numerį.

16 straipsnis. Dvigubas sandėliavimo liudijimas

1. Dvigubą sandėliavimo liudijimą sudaro dvi dalys – sandėliavimo liudijimas ir įkeitimo liudijimas. Jie gali būti atskirti vienas nuo kito.

2. Kiekvienoje dvigubo sandėliavimo liudijimo dalyje turi būti nurodyti šie rekvizitai:

- 1) sandėlio pavadinimas ir prekių saugojimo vieta;
- 2) sandėliavimo liudijimo numeris;
- 3) prekių savininko, iš kurio priimtos prekės, pavadinimas ir buveinė;
- 4) prekių pavadinimas ir kiekis (vienetai, svoris, tūris ir kt.), kokybės parametrai, prekių vertė, o jeigu jos įkeistos, – įkeitimo suma;
- 5) prekių saugojimo terminas arba nurodymas, kad jos saugomos iki pareikalavimo;
- 6) atlyginimo už pasaugą dydis arba tarifai, pagal kuriuos apskaičiuojamas atlyginimas, ir apmokėjimo tvarka, taip pat žyma, kad už sandėliavimo paslaugas yra apmokėta;
- 7) duomenys apie draudimo paslaugas suteikusią įmonę, draudimo poliso numerį ir išdavimo datą bei prekių apdraudimo sumą;
- 8) sandėliavimo liudijimo išdavimo data.

3. Jeigu priimant prekes sandėliuoti buvo atlikta prekių įvertinimo ekspertizė, tai dvigubame sandėliavimo liudijime įrašoma atitinkama žyma.

4. Išskyrus privalomuosius rekvizitus, žymas ir įrašus, atliktus pagal šį Įstatymą, visi kiti dvigubų sandėliavimo liudijimų išdavimo momentu atlikti privalomųjų rekvizitų turinio pataisymai, papildymai, kiti įrašai ir žymos laikomi negaliojančiais.

5. Dokumentas, kuriame nėra bent vieno iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų rekvizitų, dvigubu sandėliavimo liudijimu nepripažįstamas.

6. Abi dvigubo sandėliavimo liudijimo dalys turi būti išduodamos ir užpildomos kartu. Draudžiama išduoti vien tik sandėliavimo liudijimą arba tik įkeitimo liudijimą.

17 straipsnis. Paprastas sandėliavimo liudijimas

1. Teisės, suteiktos pagal paprastą sandėliavimo liudijimą, priklauso jo pareiškėjui.

2. Paprastame sandėliavimo liudijime turi būti nurodyti šie rekvizitai:

- 1) sandėlio pavadinimas ir prekių saugojimo vieta;
- 2) paprasto sandėliavimo liudijimo numeris;
- 3) prekių pavadinimas ir kiekis (vienetai, svoris, tūris ir kt.), kokybės parametrai, prekių vertė, o jeigu jos įkeistos, – įkeitimo suma;
- 4) prekių saugojimo terminas arba nurodymas, kad jos saugomos iki pareikalavimo;
- 5) atlyginimo už pasaugą dydis arba tarifai, pagal kuriuos atlyginimas apskaičiuojamas, ir apmokėjimo tvarka, taip pat žyma, kad už sandėliavimo paslaugas yra apmokėta;
- 6) duomenys apie draudimo paslaugas suteikusią įmonę, draudimo poliso numerį ir išdavimo datą bei prekių apdraudimo sumą;
- 7) sandėliavimo liudijimo išdavimo data;

8) nuoroda, kad šis liudijimas yra pareikštinis dokumentas.

3. Jeigu priimant prekes sandėliuoti buvo atlikta prekių įvertinimo ekspertizė, tai paprastame sandėliavimo liudijime įrašoma atitinkama žyma.

4. Paprasto sandėliavimo liudijimo būtinų rekvizitų, žymų ir įrašų reikalavimai tokie pat kaip ir dvigubo sandėliavimo liudijimo.

5. Dokumentas, kuriame nėra bent vieno iš šio straipsnio 3 dalyje nurodytų rekvizitų, paprastu sandėliavimo liudijimu nepripažįstamas.

18 straipsnis. Sandėliavimo liudijimų blankai

Dvigubas sandėliavimo liudijimas ir paprastas sandėliavimo liudijimas išrašomi ant specialių blankų su apsauginiais ženklais. Blankų formą tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Dvigubo sandėliavimo liudijimo abiejų blanko dalių numeriai turi būti vienodi.

19 straipsnis. Prekių, priimamų saugoti pagal dvigubą sandėliavimo liudijimą, apdraudimas

1. Prekių, priimtų saugoti pagal dvigubą sandėliavimo liudijimą, savininkas privalo apdrausti prekes nuo bet kokios rizikos.

2. Kiekviena iš dvigubo sandėliavimo liudijimo dalių privalo turėti žymą, nurodančią draudimo paslaugas suteikusią įmonę, draudimo poliso numerį ir išdavimo datą bei prekių apdraudimo sumą.

3. Draudimo polisas turi būti išduotas šio poliso turėtojo naudai arba turi būti indosuotas atitinkamo įkeitimo liudijimo turėtojo naudai ir yra neatsiejamas nuo sandėliavimo dokumentų. Kai sandėliavimo liudijimas atskiriamas nuo įkeitimo liudijimo, draudimo poliso originalas paliekamas su įkeitimo liudijimu.

20 straipsnis. Prekių rūšies, kiekio, kokybės ir vertės nustatymas

1. Priimdamas prekes sandėliuoti, sandėlis turi nustatyti prekių rūšį, kiekį, kokybę ir vertę.

2. Prekių kokybė nustatoma pagal galiojančius standartus, technines sąlygas, prekių kokybės sertifikatus, prekių kokybinių charakteristikų suderinimo protokolus, prekių pavyzdžių etalonus arba prekių įvertinimo ekspertizes liudijančius dokumentus.

3. Prekių vertė nustatoma prekių sandėliavimo sutarties šalių susitarimu, o nesutarus prekių vertę nustato nepriklausomas vertintojas. Prekių savininkas apmoka prekių vertės nustatymo išlaidas, jeigu šalys nesusitaria kitaip.

4. Sandėliuojamų prekių nustatyta vertė turi būti įrašyta sandėliavimo dokumentuose.

21 straipsnis. Draudimas priimti sandėliuoti prekes

1. Dvigubi sandėliavimo liudijimai ir paprasti sandėliavimo liudijimai negali būti išduoti:

1) prekėms, kurių negalima išsaugoti sandėliavimo sutartyje numatytais terminais be kokybinių charakteristikų ar kiekio, viršijančio nustatytus natūralaus sumažėjimo ar sugedimo normatyvus, pasikeitimo;

2) prekėms, į kurias nukreipti išieškojimai pagal teismo vykdomuosius raštus, išskyrus atvejus, kai sandėlis nežino ir negali žinoti apie išieškojimą.

2. Prekės, kurioms yra uždėtas areštas arba į kurias yra nukreiptas civilinio proceso tvarka nustatytas išieškojimas, gali būti priimtos sandėliuoti pagal dvigubus sandėliavimo liudijimus ar paprastus sandėliavimo liudijimus tikrai įstatymų numatytais atvejais.

22 straipsnis. Apmokėjimas už prekių saugojimą ir paslaugas

1. Prekių savininkas, pateikęs prekes sandėliuoti, apmoka sandėliui už prekių saugojimą ir su sandėliavimu susijusias paslaugas.

2. Jei prekių savininkas, pateikęs prekes sandėliuoti, neapmoka už prekių saugojimą ir su sandėliavimu susijusias paslaugas arba apmoka tik iš dalies, tai sandėlis, išduodamas dvigubą ar

paprastą sandėliavimo liudijimą, jame bei sandėlio rejestre nurodo neapmokėtą arba likusią apmokėti sumą, apskaičiuotą prekių sandėliavimo laikotarpiu pagal prekių sandėliavimo taisykles.

23 straipsnis. Prekių įkeitimas

1. Prekės, priimtose saugoti pagal dvigubą sandėliavimo liudijimą, saugojimo laikotarpiu gali būti įkeitimo objektu pagal atitinkamo liudijimo perdavimo indosamentą.

2. Prekių, priimtų saugoti pagal dvigubą sandėliavimo liudijimą, įkeitimo pradžia laikomas atskirto įkeitimo liudijimo įkeitimo įregistravimo hipotekos registre momentas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SANDĖLIAVIMO DOKUMENTŲ TURĖTOJŲ TEISĖS

24 straipsnis. Dvigubo sandėliavimo liudijimo ir jo dalių turėtojo teisės

1. Dvigubo sandėliavimo liudijimo turėtojas turi teisę disponuoti sandėlyje saugomomis prekėmis.

2. Sandėliavimo liudijimo, atskirto nuo įkeitimo liudijimo, turėtojas turi teisę disponuoti sandėlyje saugomomis prekėmis, tačiau negali reikalauti išduoti prekių iš sandėlio, kol neatsiskaitė su sandėliu už saugojimo ir kitas paslaugas arba neįvykdė šių prekių įkeitimu užtikrintos prievolės.

3. Prekių perdavimu laikomas dvigubo sandėliavimo liudijimo arba sandėliavimo liudijimo, atskirto nuo įkeitimo liudijimo, perdavimas.

4. Perduodant turimas teises pagal sandėliavimo liudijimą, atskirtą nuo įkeitimo liudijimo, įkeitimo liudijimo turėtojo sutikimo nereikia, tačiau sandėliavimo liudijimo indosantas privalo pranešti raštu atitinkamo įkeitimo liudijimo pirmajam turėtojui apie teisių perdavimą pagal sandėliavimo liudijimą.

5. Įkeitimo liudijimo turėtojas turi šias teises:

1) reikalauti iš asmens, atskyrusio įkeitimo liudijimą nuo sandėliavimo liudijimo (pirmojo indosanto), bet kurio vėlesnio indosanto arba sandėliavimo liudijimo paskutinio turėtojo paskolos ir priskaičiuotų palūkanų, užtikrintų įkeitimo liudijimu, sugražinimo;

2) įkeitimo teisę prekėms, nurodytoms įkeitimo liudijime;

3) įstatymų nustatytais atvejais reikalauti, kad įkeitimu užtikrinta prievolė būtų įvykdyta prieš terminą.

25 straipsnis. Atsakomybė pagal dvigubą sandėliavimo liudijimą ir jo dalis

1. Dvigubo sandėliavimo liudijimo arba sandėliavimo liudijimo, atskirto nuo įkeitimo liudijimo, indosantai atsako solidariai verte, ne didesne negu sandėliuojamų prekių faktinė vertė, sandėliavimo liudijimo indosatams už reikalavimų, kuriuos suteikia toks liudijimas, negaliojimą.

2. Įkeitimo liudijimo indosantai atsako solidariai atitinkamiems įkeitimo liudijimo indosatams už reikalavimų, kuriuos toks liudijimas suteikia, negaliojimą.

26 straipsnis. Dvigubo sandėliavimo liudijimo ir jo atskirų dalių suteikiamų teisių perdavimas

1. Dvigubo sandėliavimo liudijimo ir jo atskirų dalių – sandėliavimo liudijimo ir įkeitimo liudijimo – suteikiamos teisės perduodamos remiantis atitinkamuose liudijimuose atliktais indosamentais.

2. Kai nuo dvigubo sandėliavimo liudijimo įkeitimo liudijimas nėra atskirtas, indosamentas atliekamas tik sandėliavimo liudijime. Šiuo atveju įkeitimo liudijime indosamento nereikalaujama.

3. Indosamentas gali būti apribotas tam tikru pavedimu įvykdyti teises, suteiktas dvigubo sandėliavimo liudijimo, sandėliavimo liudijimo arba įkeitimo liudijimo, be šių teisių perdavimo indosatui. Indosamentas, jeigu jame yra įrašas „kaip įgaliotasis“, laikomas pavedimo indosamentu. Dvigubo sandėliavimo liudijimo, sandėliavimo liudijimo ir įkeitimo liudijimo turėtojo teisių vykdymas arba perdavimas galimas tik tuo atveju, jeigu išlaikytas atitinkamas nepertraukiamas eiliškumas indosamentų, iš kurių paskutinis turi liudijimo nurodymą jo turėtojui, kaip asmeniui,

kuriam perduodamos liudijimu suteiktos teisės.

4. Dvigubo sandėliavimo liudijimo, sandėliavimo liudijimo arba įkeitimo liudijimo indosamente turi būti įrašyti šie duomenys:

1) juridinio arba fizinio asmens, kuris yra indosantas arba indosatas, pavadinimas, įmonės kodas arba vardas, pavardė, asmens kodas, buveinės arba gyvenamosios vietos adresas;

2) indosanto arba indosato bei jų įgalioto atstovo parašas, patvirtintas antspaudu, jeigu indosantas arba indosatas yra juridinis asmuo ir antspaudu naudojimas yra numatytas jų įstatuose;

3) indosamento atlikimo data.

5. Indosamentas, atliktas indosanto, pažeidusio šio Įstatymo procedūrinius reikalavimus, laikomas negaliojančiu.

6. Indosamentas, kurį užbraukė indosantas, patvirtindamas tai savo parašu, laikomas negaliojančiu.

7. Indosamentas, numatantis teisių perdavimą siekiant gauti dalį prekių, nurodytų sandėliavimo liudijime, arba numatantis teisių perdavimą siekiant susigrąžinti dalį skolos pagal įkeitimo liudijimą, laikomas negaliojančiu.

8. Indosamente draudžiama atlikti pataisymus, papildymus, išskyrus šio Įstatymo numatytus atvejus. Atliekant einamąjį indosamentą, draudžiami bet kokie pakeitimai ankstesniame indosamente, taip pat dvigubame sandėliavimo liudijime, sandėliavimo liudijime arba įkeitimo liudijime. Indosantui pažeidus šį reikalavimą, einamasis ir kiti indosamentai laikomi negaliojančiais.

9. Atskyrus įkeitimo liudijimą nuo sandėliavimo liudijimo, įkeitimo liudijime ir sandėliavimo liudijime padaromi šie įrašai:

1) kredito įstaigos, suteikusios paskolą, arba pirmojo įkeitimo liudijimo turėtojo pavadinimas, įmonės kodas (fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas), taip pat buveinės (fizinio asmens gyvenamosios vietos) adresas;

2) įkeitimu užtikrintos prievolės dydis, įvykdymo terminas, paskolos išdavimo data;

3) įkeitimo liudijimo atskyrimo data.

10. Jeigu įkeitimo liudijimas, atskirtas nuo sandėliavimo liudijimo, neatitinka šio straipsnio reikalavimų, jis negalioja.

27 straipsnis. Prekių išdavimas paprasto sandėliavimo liudijimo, dvigubo sandėliavimo liudijimo ir sandėliavimo liudijimo turėtojui

1. Paprasto sandėliavimo liudijimo, dvigubo sandėliavimo liudijimo ir sandėliavimo liudijimo turėtojas, norėdamas atsiimti prekes iš sandėlio, privalo pateikti atitinkamo liudijimo originalą ir prašymą dėl saugomų prekių išdavimo.

2. Sandėlis išduoda prekes paprasto sandėliavimo liudijimo turėtojui tik gavęs iš jo minėto liudijimo originalą.

3. Sandėlis išduoda prekes dvigubo sandėliavimo liudijimo turėtojui tik gavęs iš jo sandėliavimo ir įkeitimo liudijimų originalus ir patikrinęs indosamentų eiliškumą.

4. Išduodant prekes iš sandėlio, atitinkamų liudijimų originalai turi būti perduodami sandėliui.

5. Išduodant prekes iš sandėlio, atitinkamo liudijimo turėtojas ir (arba) sandėlis turi teisę reikalauti patikrinti išduodamų prekių kiekį ir (arba) kokybę dalyvaujant nepriklausomiems ekspertams.

28 straipsnis. Įkeitimo liudijimo turėtojo teisių įgyvendinimo tvarka

1. Suėjus mokėjimo terminui pagal mokestinį reikalavimą, nurodytą įkeitimo liudijime, jo turėtojas kreipiasi į asmenį, atskyrusį sandėliavimo liudijimą nuo įkeitimo liudijimo, dėl prievolės įvykdymo.

2. Įkeitimo liudijimo turėtojas, gavęs visą apmokėjimo sumą, privalo įkeitimo liudijimą su padaryta žyma, kad gauta visa pinigų suma, grąžinti mokėtojui.

3. Įkeitimo liudijimo turėtojas, pagal įkeitimo liudijimą gavęs tik dalį pinigų sumos, privalo

išrašyti tai patvirtinantį kvitą ir padaryti įkeitimo bei sandėliavimo liudijimuose atitinkamas žymas. Šiuo atveju įkeitimo liudijimas mokėtoju negražinamas.

4. Apmokėjimo terminui pasibaigus, įkeitimo liudijimo turėtojas savo teises įgyvendina teisės aktų nustatyta tvarka.

29 straipsnis. Sandėlio reikalavimų tenkinimas

Sandėlio, turinčio šio Įstatymo 9 straipsnyje nustatytą sandėliuojamų prekių sulaikymo teisę, reikalavimai tenkinami pirmiau už kitų kreditorių reikalavimus.

30 straipsnis. Paprasto sandėliavimo liudijimo turėtojo teisės

1. Paprasto sandėliavimo liudijimo turėtojas turi teisę disponuoti prekėmis, saugomomis pagal šį liudijimą sandėlyje.

2. Perduodant paprasto sandėliavimo liudijimo suteiktas teises, pakanka šį liudijimą perduoti naujam jo turėtoju.

3. Paprasto sandėliavimo liudijimo perdavimas naujam jo turėtoju prilyginamas prekių išdavimui iš sandėlio.

31 straipsnis. Pasekmės praradus arba sugadinus sandėliavimo dokumentus

1. Asmuo, praradęs paprastą sandėliavimo liudijimą, dvigubą sandėliavimo liudijimą, įkeitimo liudijimą ir (ar) sandėliavimo liudijimą, privalo nedelsdamas raštu pranešti sandėliui, kuriame saugomos prekės. Sandėlis, gavęs pranešimą apie sandėliavimo dokumentų praradimą, įsipareigoja niekam neišduoti sandėlyje saugomų prekių pagal prarastus sandėliavimo dokumentus. Šiuo atveju nei atitinkamo liudijimo dublikatas, nei naujas liudijimas neišduodami.

2. Sandėlis turi teisę neribotam laikui pratęsti prekių saugojimą pagal prarastus atitinkamus liudijimus, kol bus atkurtos teisės į šiuos dokumentus.

3. Papildomos sandėlio išlaidos, susijusios su prekių saugojimo termino pratęsimu, priskiriamos asmeniui, siekiančiam atkurti arba atkuriančiam savo teises pagal prarastą atitinkamą sandėliavimo dokumentą.

4. Sugadinus paprastą sandėliavimo liudijimą arba dvigubą sandėliavimo liudijimą, sandėlis turi išduoti mainais į sugadintąjį liudijimą naują paprastą arba dvigubą sandėliavimo liudijimą be būtinų rekvizitų pakeitimo. Išlaidas, susijusias su sugadinto liudijimo pakeitimu, apmoka dėl naujo liudijimo kreipęsis asmuo.

5. Vietoj sugadinto sandėliavimo liudijimo išduodant naują sandėliavimo liudijimą, apie tai pažymima sandėlio registre.

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2002 m. spalio 1 d. parengia ir patvirtina šiam Įstatymui įgyvendinti būtinus teisės aktus.

33 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas, išskyrus 32 straipsnį, įsigalioja 2002 m. spalio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1562](#), 2003-05-20, Žin., 2003, Nr. 52-2313 (2003-05-30), i. k. 1031010ISTA0IX-1562

Lietuvos Respublikos licencijuotų sandėlių ir sandėliavimo dokumentų įstatymo 2, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymas